

GUPS/GSSS
अर्द्धवार्षिक परीक्षा – 2025–26
कक्षा: VIII | विषय: संस्कृत
समय: 2 घण्टे | अधिकतम अंक: 50

भाग A — वस्तुनिष्ठ (प्र.1–8) [1×8 = 8]

1. गृहे सर्वाधिका रम्या मनोरमा च का भवति?
 - भ्राता
 - पुत्रः
 - माता
 - भगिनी
2. भारतजनता कुसुमादपि कीदृशी वर्तते?
 - सुकुमारा
 - कठोरा
 - शालीना
 - प्रखरा
3. “त्वया सन्मार्गः प्रदर्शितः भगिनी।” अत्र सर्वनामपद किम्?
 - त्वया
 - भगिनी
 - प्रदर्शितः
 - सन्मार्गः
4. व्याधस्य किन्नाम आसीत्?
 - चञ्चलः
 - कुन्तलः
 - दधिपुच्छः
 - ब्रह्मदत्तः
5. प्राचीनकाले ज्ञानस्य आदान-प्रदान कीदृशम् आसीत्?
 - मौखिकम्
 - लिखितम्
 - डिजिटलम्
 - सांकेतिकम्
6. ‘इत्यस्य’—रेखांकित पदस्य सन्धि-विच्छेदं कुर्वन्तु—
 - इत+अस्य
 - इति+यस्य
 - इत्त्व+स्य
 - इति+अस्य
7. “एष मामेव खादितुम् इच्छति।” रेखांकित पदे प्रयुक्तः प्रत्ययः—
 - तुम्
 - ल्यप्
 - तुमुन्
 - अनीयर्
8. ‘सुभाषितानि’ पदे प्रयुक्तः उपसर्गः—
 - सुभा
 - सु
 - नि
 - स्

भाग B — लघुतरीय [प्र.9 | 2×3 = 6]

9. (i) अस्माकं देशे कति केन्द्र-शासित-प्रदेशाः सन्ति?
- (ii) मम सहजा प्रकृतिः का अस्ति?
- (iii) बदरी-गुल्मानां पृष्ठे का निलीना आसीत्?

भाग C — पूर्णवाक्येन (किसी भी 2) [3×2 = 6]

10. (i) गजधरा: किं कुर्वन्ति स्म?

(ii) यत्र नार्यः न पूज्यन्ते तत्र किम् भवति?

(iii) महर्तौ गुहां दृष्ट्वा सिंहः किम् अचिन्तयत्?

भाग D — व्याकरण [10 अंक]

11. रेखांकित पदाधारित प्रश्न-निर्माणम् — (3 अंक)

(i) सुरक्षा-प्रबन्धस्य दायित्वं गजधराः नियालयन्ति स्म।

(ii) विश्रामगृहेषु कक्षं सुनिश्चितं भवेत्।

(iii) एषा गुहा स्वामिनः सदा आधानं करोति।

12. रेखांकित पदाधारित प्रश्न-निर्माणम् — (2 अंक)

(i) गङ्गा नगरम् प्रवहति।

(ii) बालकः पुस्तकम् पठति।

13. उपसर्गयुक्त शब्द बनाइए — (2 अंक)

(i) गच्छति — (प्र)

(ii) रोदयति — (निर्)

14. विभक्ति प्रयोग — (2 अंक)

(i) अभितः जलम् अस्ति। (गृह) —

(ii) कालिदासः _____ श्रेष्ठः। (कवि) —

15. विशेषण-विशेष्यं पृथक् लिखत — (1 अंक)

“सर्वाणि कार्याणि सङ्गणक-यन्त्रेण साधितानि भवन्ति।”

भाग E — अनुवाद/भावार्थ [12 अंक]

16. श्लोक का भावार्थ हिन्दी में लिखिए (4 अंक):

“मम गीतैः मुग्धं समं जगत्, मम नृत्यैर्मुग्धं समं जगत्। मम काव्यैर्मुग्धं समं जगत्, रसभरिता भारत-जनता अहम्।”

17. गद्यांश का हिन्दी अनुवाद लिखिए (4 अंक):

“चञ्चलः नदी-जलम् अपृच्छत्। वस्तुतः सर्वे स्वार्थं वहन्ति। बालकाः अपि खेलकूदं कुर्वन्ति।”

18. “कण्टकेनैव कष्टकम्” कथाया सारः हिन्दीभाषायां लिखत। (4 अंक)

भाग F — रचनात्मक लेखन [8 अंक]

19. दिवस-द्वय-अवकाशार्थं संस्कृत-भाषायां प्रार्थना-पत्रम् लिखत। (4 अंक)

20. मञ्जूषातः पदानि गृहित्वा ‘शिक्षक’ विषय पर चार वाक्य रचयत — (4 अंक)

(शिक्षयति, अज्ञानान्धकारं, पशुतुल्य, मनुष्यस्य, गुरुकुले, वारयति, संयमानुशासनं ज्ञानं च, त्यागस्य भावनां)